

CHRIST ONYIME ESUENE ENYE

Mme Hebrew 2:1-18.

QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 433

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Koro edieke ikọ eke ekedade mme angel etiñ ọsọñode ada, ndien kpukpru ndudue ye ntut-utọñ ebode ufen eke ekemde; nnyin idinam didie ibọhọ edieke nnyin isinde erinyaña eke okponde ntem?” (Mme Hebrew 2:2, 3).

Akpan Ŋkpọ Emi Odude Ke Etop Christ

“MMỌDO ikpotim ikpañ utọñ ikan inọ mme ŋkpọ emi ikokopde, mbak nnyin idifiọrọ ikpọñ mmọ” (Mme Hebrew 2:1).

Ikọ emi “mmọdo” etiñ abaña akani ibuoat ukpep-ŋkpọ emi eketiñde ebaña Christ nte Ebe-iso ye Andikoñ-ŋkan. Edieke Christ edide andikpon-ŋkan nte ewutde ke akpa ibuoat ukpep-ŋkpọ, onyuñ edide akpa ke ubọk-utom Andibot nte andiwet owutde, emi anam etop Esie edi akakan. Mmọdo enode item emi: “Mmọdo ikpotim ikpañ utọñ ikan inọ mme ŋkpọ emi ikokopde, mbak nnyin idifiọrọ ikpọñ mmọ.” Mme ŋkpọ emi nnyin ikokopde, edi mme ŋkpọ emi abañade Eti-mbuk emi Enye akadade edi, Eti-mbuk erinyaña ukpọñ.

“Koro edieke ikọ eke ekedade mme angel etiñ ọsọñode ada, ndien kpukpru ndudue ye ntut-utọñ ebode ufen eke ekemde; . . .” (Mme Hebrew 2:2).

Etie nte nnyin imokut ediwak ŋkpọ ke Ŋwed emi ewetde enọ Nditọ Hebrew ebaña itie mme angel ke uduak Abasi akan ke itie kiet ekededi efen ke Ŋwed Abasi. Ewut ke Edisana Ŋwed Abasi ete ekenọ Ibet oto ke ubọk mme angel. Ke ini Stephen eketiñde ikọ esie ke ini emi eketọñode enye ke itiat ewot, ke nditiñ mbaña ibet, enye ama etiñ ete ke ekenọ ibet ke ubọk mme angel (Utom Mme Apostle 7:53). Efen ŋko ke Ŋwed Mbon Galatia, Paul ke nditiñ mbaña Ibet, ete ke ekeda mme angel enọ Ibet, ke ubọk owo emi edide esine-ufọt (Ŋwed Mbon Galatia 3:19).

“Mme chariot Abasi edi tọsin edip, ye utọñọ ntak tọsin tọsin: Ọbọñ odu ke otu mmọ; Sinai odu ke edisana ebiet” (Psalm 68:17, 18).

Emi otim ayarade owut ete ke ini Abasi ọkọñode Ibet, mme angel ema edu do. Ndien ekeme ndidi ke ntak emi ke andiwet etiñ abaña, koro nnyin imokut ke ofuri ŋwed emi, enye emenere ini Ibet odomo ye ini Eti-mbuk emi.

Ke ini kiet, ema edọñ mme Angel ebine Lot. Ke ini owo iba emi ema ekesim inua-otop enyuñ eda ikọ nsobo obio etiñ enọ enye, etop emi ekedọñde mmọ ama ọsọñọ ada. Kpukpru ikọ ema esọñọ eda, ema enyuñ enọ ubierikpe eke ekekemde ye mbon ibak Sodom emi. Ke ebiet kiet ekededi emi ekenode mme angel eka, ema enam mme etop oro mmọ ekenode ukem-ukem. Edieke ekedide ntre ye mme angel emi ekebotde-bot, nso ndien iditibe ke ini Eyan Abasi ke Idemesie etiñde ikọ? Edikpon adaña didie ke Enye ama ekedi ke Idemesie, edi idọñke mme angel, inyuñ itoho ke usuñ efen, edi edi Idemesie ndinọ etop Esie.

Owo ikemeke ndibahare etop Esie ye Idemesie koro kpukpru edọñọ kiet. Nnyin ikemeke ndikere mbaña etop Ọbọñ Jesus Christ itre ndikere mbaña nte Enye ekedide ke obukidem, emana Esie, nte Enye okodude uwem, Ikọ emi Enye eketiñde, ye mme edinam Esie. Kpukpru ọdọñọ ọtọ kiet ke akamba otu kiet, onyuñ otim adiana kiet nte John eketiñde ete “IKỌ okonyuñ odu ye Abasi, IKỌ onyuñ edi Abasi.” Ke ntre Jesus ye etop Esie edi kiet. Afo ukemeke ndisin itie kiet ekededi ke etop Esie, etre ndisin Enye.

“Nnyin idinam didie ibọhọ edieke nnyin isinde erinyaña eke okponde ntem? eke Ọbọñ ekebemde iso etiñ, mmọ emi ekekopde Enye enyuñ esọñọ ikọ oro enọ nnyin” (Mme Hebrew 2:3).

Ke akpa usem emi ekedade ewet ŋwed Abasi, mme ikọ ke akpa ufañ, “Mbak nnyin idifiọrọ ikpọñ mmọ,” enyene ntọtuñọ ifiọk abaña nsuñikañ emi ọfiọrọde ke akpa edi inyeneke ukwak etak ubom. Itie owo eke esinde etop Jesus Christ emi edide Ikọ Abasi etie ntem. Enye ọfọfiọrọ, aka iso afiak edem oto ke kpukpru oruk erikwọrọ, enye ituakke ida, enye edi owo esit iba.

Edisoño Ikọ Esie

Ọbọń ekebem iso etiń ikọ erinyańa emi, ndien mbet Esie esọńọ. Andiwet ńwed Mme Hebrew ekeme ndidi Paul, emi mikọfiokke Ọbọń ke obukidem. Enye okokut Ọbọń ke usuń Damascus ke ńkukut, okonyuń etiń ete “mmọ emi ekekopde Enye enyuń esọńọ ikọ oro enọ nnyin.” Ikureke ke oro. Edifiak nsọńọ efen mmọdo;

“Abasi onyuń ada mme idiọńọ ye mme utibe-ńkpọ, ye nsio-nsio ńkpọ odudu, ye erinọ Edisana Spirit, nte Enye amade, etiene mmọ etie ntiense.”

Nte Mark eketińde,

“Ndien mmọ ewọńọ ekekwořọ ikọ ke kpukpru ebiet, Ọbọń onyuń anam utom ye mmọ, onyuń ada mme idiọńọ eke esańade ye erikwořọ ọsọńọ ikọ mmọ” (Mark 16:20).

Enye akanam itreke ndisońọ akpanikọ emi odude ke Ikọ Esie nńọ nti mbet Esie. Idiọńọ utom mmọ nte mbet ekedi ke ebiet ekededi eke mmọ ekekade, ebiet ekededi eke mmọ ekekwořode ikọ Abasi mme idiọńọ enyene nditiene edem, ndisońọ ikọ eke mmọ etińde. Otu ekededi emi efiokde enyuń edade nte ọfonde ke Ikọ oro enyuń ekwořode ofuri akpanikọ Abasi, ekut ińwań-ińwań idiọńọ nte etienede ọsọńọ ikọ mmọ.

Eti-mbuk Ọbọń nnyin Jesus Christ edi akakan Eti-mbuk emi enyenede odudu, odudu Esie okoń akan mme odudu eken. Mme odudu mmọdo ke mme nsu-nsu edu-ukpono, edi mmọ inọhọ esit uyuhọ ke ediwak idaha kpa ye nda-mmana ifiok mmọ. Edi enyene ukpuhọre ye Eti-mbuk Ọbọń nnyin Jesus Christ. Enye ọnọ esit uyuhọ, ọtọńode ke eritọńọ tutu osim utit.

Մkpọ-ndik Ke Ndisin Ikọ Esie

Ọwořọ ńkpọ efen ndiwọńọre ńkpọń etop emi ema ekesońọ nte enye etiede ye nte emi enye edide ke ererimbot emi. Ke emi, afo emekeme ndikut idaha mbon Hebrew, emi ekedide mme anditiene-Christ. Mmọ ekedu ke idiok idaha ndiwọńọre ńkpọń Abasi oto ke ntak ukọbọ ye mme ukut emi ekenade ebet mmọ. Mmọ ema enehere enyene mme idomo ndisańa mbe, edi nnyin ke idem ini emi idu ke ukem idiok idaha nte mmọ ekedude ke ndifińode ńkpọń ikọ Abasi. Nnyin idisimke utọ idaha emi ibọhode ndik edifińode ńkpọń Ikọ tutu isim Heaven. Se inamde nnyin ifińode ikpọń ikọ edi nnyin ndisin Enye, mme nditre ndibọń akam, ndisin ndidu ke mme mboho, isana akamba ini nnyin iyak inọ mme ńkpọ ikpọhidem ye mme mbubehe nnyin. Kpukpru mme ńkpọ emi ekeme ndida nnyin ńkesim ukem-ukem idahaemi mme anditiene-Christ ke otu nditọ Hebrew ekedude ke ndiwọńọre ńkpọń mbuotidem.

Ke ini nnyin ikutde mme mkpọsọń ntọt emi Abasi ekewetde ke Ikọ Esie, idighe koro iwọńọrede ikpọń ikọ oro ikpọń, edi ńko ke edisesin enye, nnyin ikut ite ke edi akpan ńkpọ ndisońọ mmum Ikọ oro ńkama.

Christ Onyime Esuene Enyuń Emenere Enye

“Afo amanam enye ekpri akan mme angel ke ini esisit kańa; Afo amada ubọń ye ukpono ayara enye ke ibuot, onim enye ke etubom utom ubok fo” (Mme Hebrew 2:7).

Ikọ oro, “ekpri akan mme angel” okowut ukpuhọre ke se nnyin ikenyenede ke akpa ibuot ebiet emi Enye eketińde abańa nte Enye enyenede akwa idaha akan mme angel. Ke nsuhoridem Esie ndidi ke ererimbot, Enye ama onyime enam Enye ekpri esisit akan mme angel. Emi otim etiń ayarare Jesus, koro Enye ekedi akamba andikara itie ke uduot owo ke edimana Esie. Oro oto ke Psalm 8.

“Afo omonim kpukpru ńkpọ ke idak ukot esie. Ke emi Enye okonimde kpukpru ńkpọ ke idak owo, isukke baba ńkpọ kiet eke minimke enye ke idak. Edi nnyin ikwe kańa nte enimde kpukpru ńkpọ ke idak owo” (Mme Hebrew 2:8).

Enye oro iwọřoke isu kańa. Paul ke 1 ńwed Corinth 15 etiń abańa ini emi edinimde kpukpru ńkpọ ke idak ukot Esie; ke akpatre usua emi edide mkpa edibede ifep.

“Edi nnyin ikut Enye, emi ekenamde Enye ekpri akan mme angel ke ini esisit kańa man Enye akpa mkpa, kpa Jesus, nte ayarade ubọń ye ukpono man ke mfọń Abasi Enye akpatabi mkpa ke ibuot kpukpru owo” (Mme Hebrew 2:9).

Nnyin imowut añwa-añwa uwa Abasi emi. Se ikadade itie uwa Esie. Owo ikemeke nditiñ añwaña akan emi, nte ke Enye ekenyene ndikpa nño kpukpru owo. Mkpa emi Enye akakpade ke ibuot mmọ efen edi se mbon eyo mfin ekañde. Ikọ emi “ke ibuot mmọ efen” ọwọrọ Enye ọkọbọ ufen ke ibuot owo efen. Ekañ Enye ñko, inyuñ iyomke utọ uwa oro. Edi ewet añwa-añwa mi, kpa nte ke mme nsio-nsio itie edikot ñwed Abasi ke Obufa Ediom. Ndida ediwak nditọ nño obio-ubọñ Abasi ekedi akpan utom ọnọ Jesus ndidi ke ererimbot emi. Nditin ke usuñ efen edi ndinam mmọ enyene udeme ke ukem ubọñ emi Enye ke Idemesie ekebede oduk ke ini Enye ọkọdọkde ke enyọñ ọkpọñ ererimbot emi. Oro edinyuñ edi unen ọnọ kpukpru mmọ emi etienede Enye mi ke isọñ.

Jesus ekebem iso ọsuhọre edi ke isọñ edibọ esuene ke esisit ini, man oto do emenere Enye. Peter eketin ete, “Eruhọre idem ndien ke idak ọkpọsọñ ubọk Abasi, man Enye ekpemere mbufo onim ke enyọñ ke edikem ini” (1 Peter 5:6). Oro edi usuñ emi Ọbọñ akasañade ebe, ndien kpukpru mbet Esie kiet enyene ndisaña ke ukem usuñ oro.

Uwut-ńkpọ Emi David Okonimde

Samuel ekeyet David aran onim ke edidem; edi ata anyan ini ama ebe mbemiso eyara David anyanya ubọñ ke itie edidem. Enye ekenyene ndibe ke idak ukpep-ńkpọ mbemiso Abasi ekebeñe idem ndimenere enye nrim ke edidem Israel. Edieke afo okotde abaña mme ifiọk emi David ekenyenede mbemiso eyara enye anyanya nte edidem, afo eyetin añwa-añwa ete ke enye ama asaña ebe ke mme mkpọsọñ ukpep-ńkpọ.

Abasi anam nnyin isaña ibe ke mkpọsọñ ebiet, man Enye ọnọ nnyin mkpọsọñ ukpep-ńkpọ emi ọnọde nnyin ifiọk. Okoto ke mkpọsọñ afanikọñ oro David akasañade ebe ke ini emi Saul ekebinede enye, emi uwem esie ke ediwak idaha okodude ke idak ndik-mkpa, do ndien ke enye ekekepep ukpep-ńkpọ nsuhọridem, ndisaña suñ-suñ ke iso Ọbọñ.

Ndusuk owo etre ndibọ mme ukpep-ńkpọ oro; mmọ esọñ ibuot enyuñ esin. Ke ini emi Saul okodude ke ọkpọsọñ ini, ekenyuñ esuade enọ enye ke mme ndudue esie, utu ke enye ndibọ ukpep-ńkpọ, enye ama ọsọñ ibuot, ndien nte utip idiọk edinam emi, enye ama ọduọk ubọñ ye ukpọñ esie onyuñ akabare edi enye emi Abasi esinde, edidehe spirit onyuñ oduk enye ke idem.

Edi David ama ọbọ mme ntunọ oro ekessimde enye emi okowutde ete ke enye ama ọbọ eti ukpep-ńkpọ emi okotimde ebeñe onyuñ anamde enye odot ke itie esie. Enye ekebem iso ọbọ esuene, ndien ke oro ekebede enye ama ayara anyanya. Oro edi ido nte Abasi ekemekde toto ke eritọño, idighe ke ntak Eyan Esie ikpọñ emi Enye ọkọnọde edi ke ererimbot emi, edi enyene kpukpru mbet Esie. Krọs ebem iso edi, ndien anyanya editiene, esuene onyuñ ebem iso edi ndien ubọñ etiene.

Asiak Usuñ Erinyaña Nnyin

“Koro odotde Enye, emi kpukpru ńkpọ esuñode ye Enye, kpukpru ńkpọ enyuñ etode ke Enye, ke edida ediwak nditọ nduk ubọñ, ndinam asiak usuñ erinyaña mmọ asaña ke ndutuhọ akabare ọfọn ama” (Mme Hebrew 2:10).

Ikọ emi “asiak usuñ” edi ukem-ukem ye ikọ emi nnyin ikutde ke ọyọhọ ibuot 12 emi etiñde abaña Anditọñ mbuotidem nnyin ye Andinam enye ọfọn ama. Emi ọwọrọ ete “andibe iso” enye emi ebemde iso ke udim isañ. Ntem emenere Jesus enim, nte Andibem iso, Akpa Mfri Eriset ke mkpa. Enye akasaña ebe ke kpukpru emi ke ntak edida ediwak nditọ nño ubọñ.

“Koro Andinam owo esana, ye mmọ emi Enye anamde esana eto kiet; ...”

Jesus ọkọbọñ akam ete mbet Imọ ekpedi kiet, ukem nte Enye ye Ete edide kiet. Afo omokut nte ata edidiana-kiet etiede, man nnyin idi kiet ye Christ, nte Christ edide kiet ye Ete. Afo emekeme ndikut do adaña nte odotde ndinyene edinam-asana.

“... ntre ke inamke Jesus but ndikot mmọ nditọ-ete” (Mme Hebrew 2:11).

Nnyin imodori enyin ite ke edikpep ñwed emi ewetde enọ Mme Hebrew mi eyetim atat ñkukut Eti-mbuk emi, oro edi, ke uniọñ esie ye utuñ, man oto do enye otim ọnọ nnyin akamba ufañ ke ikot Abasi, onyuñ edemere nnyin ndifiak nsọñ nnyuñ nyak uwem nnyin obufa nño Ọbọñ nnyin. Ke ini nnyin ikerede ibaña adaña nte Abasi anamde ńkpọ ndiñwam mbiara uduot owo, emi akadade Abasi ata anyan

ini ndiyarare uduak emi Enye enyenede, nnyin imekeme nditōñō ndikut ite ke akwa erinyaña emi nnyin ibuanade ke esit edi ata akpan ñkpọ.

“Sese, Ami ye nditọ emi Abasi ọkọñde Mi” (Mme Hebrew 2:13).

Mbọm Emi Christ Enyenede

Nnyin imekeme ndifiok nte esit Andinyaña etiede ke ini Enye okodude ke enyōñ obot emenere enyin ese Jerusalem ke akpatre ini, onyūñ atuade eyet eseme.

“O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde mme prophet, onyūñ ọtōñode mmọ eke edōñde etiene fi ke itiat. Adaña ediwak ini didie ke ñkoyom ndibon nditọ fo ọtọ kiet, kpa nte unen obonde nditọ esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke” (Matthew 23:37).

Idighe nte mmọ ikpekekemeke, edi mmọ ikonyimeke. Enye ama enyene ima oro; udōñ oro ama odu, iduhe se Enye mikenyleneke ke ñkañ Esie. Ke ñkañ uduot owo ke ekenana ñkpọ. Mmọ ema esin ima oro Enye ekenyenede ke ndidi ke ererimbot emi.

“Sia nditọ ebuade ndien ke iyip ye obuk, Jesus ke Idem Esie ñko etiene ada iyip ye obuk kpa ntre; man Enye akpasaña ke mkpa osobo enye emi akamade odudu mkpa, oro edi Satan” (Mme Hebrew 2:14).

Odudu Satan oto idiok-ñkpọ. Enye ada ke ibuo mkpa ke ntak idiok-ñkpọ emi mkpa akadade oduk ke ererimbot emi. Mkpa ikoduhe ke ererimbot, tutu idiok-ñkpọ oduk.

“Koro ke akpanikọ Enye ikomumke mme angel ete inyaña mmọ, edi edi nditọ Abraham ke Enye omum” (Mme Hebrew 2:16).

Abasi ama ekeme ndikpemek usuhore owo ke Heaven, Michael, me Gabriel, me kiet ke otu mme archangel ndisuhore ndi ke ererimbot emi ndida etop erinyaña ndi. Ke ini emi ekebede, Enye eketidōñ mme angel nte mme isuñ-utom. Edi edieke utọ isuñ-utom oro ekpekedide, nnyin ikpọkọdọhọ ite, “Enye ikemeke ndifiok idaha eke enimde nnyin. Angel emi ifiokke ibaña mme idomo emi afo ye ami ibode oro edi mmemidem ke obukidem emi etienede nnyin, me mme ndutap ererimbot emi, otode obukidem ye Satan.” Edi Abasi ikodōñke utọ isuñ-utom oro. Enye ọkọdōñ Ọbọñ Jesus Christ emi otode ke ubon Abraham:

“Mmọdo odotde nte enam Enye ebiet nditọ ete Esie ke kpukpru ñkpọ, man Enye ekpedi Akwa Oku emi atuade owo mbọm, onyūñ anamde akpanikọ ke ñkpọ eke abañade Abasi, okponyūñ osio isop abañña mme idiok-ñkpọ mbio-obio” (Mme Hebrew 2:17).

“Koro nnyin minyeneke Akwa Oku eke mikemeke nditiene nnyin ñkut mmem-idem nnyin; edi Akwa Oku emi okokutde idomo ke kpukpru nde kpa nte nnyin, edi minyeneke idiok-ñkpọ” (Mme Hebrew 4:15).

Idomo ndomokiet iduhe eke osimde eyen Abasi emi mikosimke Jesus. Idomo eke ọdiokde akan emi akanam osimde owo Abasi ikpereke utọ oro okosimde Jesus.

Edinyime Christ Ndidu Nte Ofin

“Yak mbufo enyene oruk esit emi okodude ke Christ Jesus.

“Okposuk edi nte Enye ekedide mbiet Abasi, Enye ikabatke ndida ñka-ñka ye Abasi ke ñkpọ eke okpomumde akama:

“Edi Enye akañwaña Idem Esie, ada mbiet ofin, owut idem nte owo.” [Onyūñ edieke nnyin inyenede Christ, nnyin imenyene ekikere kiet ye Enye]. (Ñwed Mbon Philippi 2:5-7).

Enye ikebatke Idem esie ke ñkpọ. Enye ama etiñ ini kiet ete ke owo baba kiet ibọhọ uwem Imọ. Enye akayak uwem Esie ọñọ onyūñ afiak ada enye, ntre esuene Esie ọtōñode ke eritōñọ tutu osim utit ekedi ke edinyime Esie. Enye ọkpọkọwọñore ọkpọñ enye ke ini ekededi, kpa ke idem ọkpọsọñ ini ukut oro ke iñwañ. Enye ọkọbọñ akam ọñọ Ete ete yak kọp oro ebe ọkpọñ Imọ edieke ekemeke ndidi ntre; edi Enye ke ndo-ndo oro afiak adian ete, “Edi okudi nte Ami nnyimede, yak edi nte Afo onyimede”

(Luke 22:42). Emi otim owut ete ke ekedi ata edinyime ke nkañ Esie ndisaña mbe ke ukut me ndiwọñọre nkpọn enye, ntre ke edi ọnọ nnyin ke nditiene Enye.

“... edi Enye akañwaña Idem Esie, ada mbiet ofin, owut idem nte owo” (Nwedi Mbon Philippi 2:7).

Enye ama etiñ ọnọ mbet Esie: “koro Eyen Owo ke Idem Esie ikedighe man enam nkpọ enọ Enye, edi man Enye anam nkpọ ọnọ owo, onyũ ọnọ uwem Esie ndifak ediwak owo” (Mark 10:45).

Paul eketiñ ete: “Koro mbufo emefiok mfọn Ọbọn nnyin Jesus Christ, ete, okposuk edi nte Enye ekedide enyene-nkpọ, ke ntak mbufo Enye akabare edi ubuene, man oto ke ubuene Esie mbufo ekabare edi mme enyene-nkpọ” (2 Nwedi Corinth 8:9). Nnyin imokut ata akpan ntak emi ekesinde Jesus ọkpọn kpukpru, inyuñ ibatke Idemesie ke nkpọ. Emi owut ete Enye ọwọñọre ọkpọn kpukpru ubọn, kpukpru odudu, se Enye ekenyenede, ọsuhọre edi ke ererimbot emi onyũ akabare edi asaña-utom ke otu owo. Enye ọkọbọ esuene mme anam-idiok ke kros, ọbọ ukut mkpa do, onyũ eset ọdọk ke enyọn, man Enye ada ediwak nditọ ọnọ Ọbọn. Nnyin imekeme ndikọm Abasi koro nnyin idude ke otu oro. Ndusuk nnyin imenyene mme ikọ ndida nnam añaña nte William Cowper, andiwet ikwọ emi ọdọhọde:-

**“Nyekwọ ikwọ enemd’ akan,
K’abañ’ erinyaña,
K’ ini ikpọhidem emi
Anade ke udi.”**